

Karlshamns kommun

Granskning av årsbokslut och
årsredovisning 2018-12-31

Genomförd på uppdrag av revisorerna

28 mars 2019

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING OCH BEDÖMNING	3
2	INLEDNING	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3	Avgränsning och ansvar	4
2.4	Revisionskriterier	4
2.5	Genomförande och avgränsningar	5
3	RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER	6
3.1	Efterföljsamhet av riktlinjer	6
3.2	Förändrade redovisningsprinciper	6
3.3	Årsredovisningen	6
3.4	Resultaträkningen	7
3.5	Balansräkningen	11
3.6	Bedömning	13
4	UPPFÖLJNING AV MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	13
4.1	Verksamhetsmål	14
4.2	Finansiella mål	16
4.3	Balanskravet	16
4.4	Bedömning	16

1 Sammanfattning och bedömning

EY har på uppdrag av revisorerna i Karlshamns kommun granskat Karlshamns kommuns (kommunens) räkenskaper, årsbokslut och styrelsens årsredovisning per 2018-12-31. Granskningen har genomförts i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisionsssed.

Efter genomförd granskning bedömer vi att

- Den finansiella redovisningen har i allt väsentligt tagits fram i enlighet med Lag om kommunal redovisning, god redovisningssed och kommunens centrala riktlinjer. Undantag redovisas i årsredovisningen och kommenteras nedan.
- Räkenskaperna och kommunens årsredovisning ger i allt väsentligt en rättvisande bild av 2018 års resultat och ställning per 2018-12-31.
- Mål för god ekonomisk hushållning har fastställts av kommunfullmäktige och följts upp av kommunstyrelsen.
- Kommunen uppnår inte det finansiella resultatmålet som har satts upp för 2018. Soliditetsmålen är uppfyllda.
- Det lagstadgade balanskravet har inte uppnåtts.
- Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen, utifrån fullmäktiges inriktningsmål och det ekonomiska resultatet, att kommunen saknar en god ekonomisk hushållning. Vi delar denna bedömning.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Revisionen skall enligt kommunallagen årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

För att revisionen skall kunna uttala sig om räkenskaperna för 2018 varit rättvisande, och om verksamheten sköts från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, genomförs denna granskning av årsbokslut och årsredovisning för Karlshamns kommun 2018. Under året har vi dessutom granskat delårsbokslutet per 2018-08-31. Denna granskning avrapporterades till revisorerna den 15 oktober 2018.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om räkenskaperna är rättvisande och om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (KRL).

Därtill skall en bedömning göras om resultatet är förenligt med av fullmäktige fastställda mål för god ekonomisk hushållning.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- Har den finansiella redovisningen tagits fram i enlighet med Lag om kommunal redovisning och god redovisningssed?
- Föreligger rättvisande räkenskaper?
- Är redovisat resultat förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppnåtts?

Rapporten innefattar väsentliga iakttagelser och sammanfattande bedömningar.

2.3 Avgränsning och ansvar

Granskningen omfattar kommunstyrelsen och samtliga nämnder.

Ansvaret för upprättande av årsredovisningen och för att kommunen har rättvisande räkenskaper ligger på kommunstyrelsen.

2.4 Revisionskriterier

Granskningen har skett i enlighet med kommunallagen och andra författningar om revision, Revisionsreglementet samt enligt god revisionsmed i kommunal verksamhet.

SKYREVs (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorers) utkast till "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och Kommun" har tillämpats i allt väsentligt vid granskningen

och beaktar vad SKYREV föreskriver med anledning av att ISA (International Standards on Auditing) kan vara vägledande och tillämpas i revisioner inom såväl privat som offentlig sektor.

Vid vår granskning av årsredovisningens förvaltningsberättelse granskar vi finansiell information som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen. Övriga delar i förvaltningsberättelsen har vi läst och bedömt med fokus på om beskrivningarna är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Styrelsens ansvar för rättvisande räkenskaper och årsredovisningen regleras i följande lagar, mål och normer, vilka utgör den norm/de kriterier som granskningens resultat värderas mot:

- ④ Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9.
- ④ Kommunallagen
- ④ Kommunens fastställda mål för god ekonomisk hushållning
- ④ God redovisningssed

2.5 Genomförande och avgränsningar

Granskningen är utförd i enlighet med god revisions sed i kommunal verksamhet. Detta innebär att revisionen planerats och genomförts på ett sådant sätt att den skall upptäcka om informationen i årsredovisningen innehåller väsentliga felaktigheter. Riskbedömningen är central i vår metod.

Granskningen har genomförts genom analytisk granskning av resultaträkningen och dess konton samt genomgång av balansposter och bokslutsbilagor. Vidare har granskning skett av ingående balanser mot föregående årsbokslut. Vi har även granskat tillämpade redovisningsprinciper i syfte att säkerställa att dessa tillämpats rättvisande och i konsekvens med tidigare år.

Siffermaterialet i årsredovisningen har kontrollerats mot kommunens huvudbok. Härtill har vår granskning tillgodosett att årsredovisningen innehåller den information som krävs enligt gällande lagtexter och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 12 kap 1 §, granskat om resultatet i årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer. Analys har gjorts beträffande fullmäktiges fastställda mål i årsbudget i förhållande till avrapportering av måluppfyllelse i årsredovisningen. Därutöver har formen på avrapporteringen och styrelsens egen analys avseende måluppfyllelse granskats. Syftet är att få en uppfattning om fullmäktige ges rimliga förutsättningar för att kunna bedöma måluppfyllelsen utifrån den avrapportering som lämnas.

Rapporten har kommunicerats med kommunens centrala ekonomiledning.

3 Rättvisande räkenskaper

3.1 Efterföljsamhet av riktlinjer

För de fall det förekommer avsteg från Lag om kommunal redovisning, KRL, och Rådet för kommunal redovisning, RKR:s rekommendationer, ska skäl för detta anges i årsredovisningen. I årsredovisningen lämnas upplysning om vilka undantag som görs. Följande undantag görs:

- RKR 11.4 Exploateringsverksamhet
- Redovisning av anslutningsavgifter
- Avskrivningar påbörjas året efter anskaffningsåret (oavsett när de tas i bruk)
- RKR 13.2 Redovisning av hyra-/leasingavtal
- Värdering av förråd till senast inköpspris.

Utöver dessa undantag har vi noterat två redovisningsprinciper som vi inte anser fullt ut överensstämmer med god redovisningssed.

RKR utger regler för hur statsbidrag ska redovisas. Utifrån dessa regler har SKL gjort tolkningen att erhållen byggbonus ska intäktsföras såväl 2017 som 2018. Kommunstyrelsen har beslutat att kommunen likt föregående år ska redovisa denna bonus som en förutbetald intäkt, det vill säga har inte intäktsfört denna.

Kommunstyrelsen har i ett beslut från 6 mars 2018 beslutat att skuldföra poster för framtida åtaganden. Av dessa poster finns återfinns delar av en avsättning per 2018-12-31 (1,4 mnkr). Denna anser vi inte till alla delar uppfyller kriterierna för att redovisas som skuld eller avsättning.

I föregående års granskning noterades ett antal klassificeringsfel bland tillgångar och skulder. Kommunen har under året arbetat med att få en korrekt klassificering i bokslutet.

Vår granskning har i övrigt inte påvisat några gjorda avsteg som inte har redogjorts för i årsredovisningen.

3.2 Förändrade redovisningsprinciper

Med syfte att säkerställa jämförbarheten mellan år är det av stor vikt att oförändrade redovisnings- och värderingsprinciper för bokslutens upprättande gäller mellan år. För de fall förändringar skett skall dessa, samt skälen härtill, tydligt anges i årsredovisningen. Vidare skall, i enlighet med god redovisningssed, jämförelsetal för tidigare år räknas om i enlighet med den nya tillämpade principen.

Vår granskning har inte identifierat några förändrade redovisningsprinciper.

3.3 Årsredovisningen

Årsredovisningen bedöms i allt väsentligt vara upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i överensstämmelse med god redovisningssed, med angivna undantag ovan.

3.4 Resultaträkningen

3.4.1 Översiktlig sammanställning och analys av resultat

Årets redovisade resultat framgår av årsredovisningens resultaträkning och tillsammans med kommentarer för nämnderna framgår de bakomliggande faktorerna till det redovisade resultatet. I avsnittet för den finansiella analysen redogör kommunen för årets resultat och för ett antal nyckeltal, såsom exempelvis nettokostnadsandel, soliditet och likviditet.

	Utfall 2018	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter		
Försäljningsintäkter	40	35
Taxor och avgifter	122	117
Hyror och arrenden	43	40
Bidrag	245	277
Försäljning verksamhet	59	51
Övriga intäkter	1	1
Summa intäkter	510	521
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-1 567	-1 500
Lämnade bidrag	-99	-98
Köp av huvudverksamhet	-280	-250
Lokal-, markhyror och leasing	-98	-92
Övriga kostnader	-323	-280
Av- och nedskrivningar	-128	-96
Summa kostnader	-2 495	-2 316
Verksamhetens nettokostnader	-2 112	-1 806
Skatteintäkter	1 476	1 436
Generella statsbidrag och utjämning	414	383
Finansiella intäkter och kostnader	-15	3
Årets resultat	-110	27

Vi noterar att årets resultatförsämring på 137 mnkr huvudsakligen beror av kostnadsökningar. Verksamhetens intäkter minskar med 11 mnkr. Det som noteras gällande intäkter är en kraftig

avvikelse som budget med 145 mnkr och avser ej budgeterade intäkter från Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och Skolverket. Förklaringen till detta är likt föregående år svårigheten att bedöma hur stor dessa bidrag kommer att bli. Motsvarande effekt återfinns bland högre kostnader.

Försäljningsintäkter och intäkter för taxor och avgifter ligger i nivå med såväl föregående år som med budget. Intäkter som avser bidrag visar en budgetavvikelse på 106 mnkr och av intäktsökningen på 20 mkr jämfört med föregående år märks främst ökade statsbidrag.

Verksamhetens kostnader ökar med 9,2 % (3,2 %) och där de enskilt största posterna köp av huvudverksamhet och övriga främmande tjänster. Förklaringar återfinns i nämndernas resultatrapporter och sammanfattas nedan. Personalkostnaderna ökar med 67 mnkr eller 5 % och hänförs till generella löneökningar samt ett ökat antal anställda (+ 44 personer). Enligt årsredovisning framgår att ökningen är högst hos utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen och att delar av dessa kostnader täcks av statliga bidrag.

Årets resultat har påverkats av nedskrivningar på materiella och finansiella anläggningstillgångar, 49,0 mnkr. Nedskrivning har bland annat skett av pågående projekt kring Stortorget och Kulturhuset, av tomtmark samt av aktier och andelar och under året gjorda aktieägartillskott.

Skatteintäkter har redovisats i enlighet med gällande rekommendationer och baseras på nationella uppgifter från SKL. Den slutliga avräkningen för 2017 är negativ, -351 kronor per invånare, och även den preliminära avräkningen för 2018 blev negativ, -61 kronor per invånare.

Styrelse och nämnder redovisar en negativ avvikelse jämfört med budget. Den totala avvikelsen för nämnderna uppgår till -52 mnkr. Med hänsyn tagen till den negativa avvikelsen för finansförvaltningen (skatteintäkter och utjämningsbidrag) uppgår den sammanlagda avvikelsen för Karlshamns kommun till -142 mnkr.

	Nettoutfall 2018 (mnkr)	Nettoutfall 2017 (mnkr)	Budgetavvikelse 2018	Budgetavvikelse 2017
Kommunstyrelsen	-169	-160	1	2
BUS nämnd	-616	-561	-9	0
Gymnasienämnd	-171	-158	-5	0
Kulturnämnd	-27	-26	0	0
Teknisk nämnd, exkl VA	-53	-57	1	0
Teknisk nämnd VA	0	3	0	1
Byggnadsnämnd	-6	-5	0	1
Fritidsnämnd	-50	-50	1	1
Omsorgsnämnd	-467	-643	-1	4
Nämnd för arbete och välfärd	-380	-119	-42	1
KF och övriga nämnder	-6	-5	2	2
Finansförvaltningen	1 835	1 808	-90	8
Totalt	-110	27	-142	20

Som framgår av ovanstående redovisning visar flera nämnder underskott mot budget. Övriga nämnder och styrelser har inte uppnått överskott i samma utsträckning vilket leder till att kommunen som helhet redovisar ett kraftigt underskott. I årsredovisningen framgår redovisning av nämnders och styrelser bedömning av resultat och måluppfyllelse i förhållande till kommunfullmäktiges inriktningsmål. Redovisning och kommentarer till nämndernas ekonomiska utfall återfinns i respektive nämnds resultatrapport för 2018. Nedan kommenteras de största avvikelserna.

Nämnd för arbete och välfärd

Nämndens underskott gentemot budget uppgår till -42 mnkr. Inom resultatet återfinns stora budgetavvikelser för intäkter (+57 mnkr), personalkostnader (-36 mnkr) samt övriga kostnader (-64 mnkr). En av orsakerna till dessa avvikelser är ett resultat av att nämnden tillämpar en försiktig budgetering av intäkter i form av bidrag. Erhållna bidrag innebär en högre volym och därmed också en högre kostnadsnivå i förhållande till budget.

Verksamhetsområde	Budgetavvikelse 2018 (mnkr)	Kommentar
LSS-verksamhet	-7,2	Ökade kostnader för LSS-boende externt och för kontaktpersoner inom LSS. Därtill uppges ett boende inte vara budgeterat 2018
Socialpsykiatri	-2,7	Ökade kostnader för egna gruppboende samt en placering utanför kommunen.
Insatser för vuxna	-6,6	Kostnader för institutionsplaceringar, öppenvård, våld i nära relationer.
Barn och familj	-41,2	Den enskilt största orsaken är institutionsplaceringar. Därtill kommer kostnader för förebyggande insatser, för konsultier, för familjehemsplaceringar i egen regi samt för konstutstötta familjehem

Enligt nämndens resultatrapport har nettokostnaden per invånare ökat de senaste åren, från 2 959 kronor per invånare år 2014 till 11 743 kronor per invånare år 2018. Mellan år 2017 och 2018 ökar nettokostnaden med 8 064 kronor per invånare.

Nämnden för barn, ungdom och skola

Nämnden redovisar i sin resultatrapport en lägre nettokostnad per invånare jämfört med 2017 på 4 995 kronor. Detta till trots redovisar nämnden sammanlagt en negativ budgetavvikelse på -9 mnkr. Orsakerna uppges vara personalkostnader för barn i behov av särskilt stöd, lägre erhållna statsbidrag i kombination med kvarstående kostnader för berörd verksamhet, högre kostnader för interkommunal ersättning än budgeterat samt fler förskoleplatser.

Gymnasienämnd

Nämndens underskott hänförs huvudsakligen till högre interkommunala ersättningar än budgeterat.

3.4.2 Resultatprognos för 2018

I delårsrapporten per augusti 2018 noterades att resultatet kraftigt försämrats jämfört med april 2018. Nämndernas prognoser försämrades med 22,0 mnkr. Redovisat resultat per 2018-08-31 uppgick till -15 mnkr, och gav en samlade avvikelse mot budget på -35,0 mnkr. För kommunen som helhet prognostiserades ett negativt helårsresultat för 2018 på - 20 mnkr. Detta skulle inneburi en negativ budgetavvikelse med -53,0 mnkr.

Vi ställde oss tveksamma till om kommunstyrelsens prognosticerade resultat på -20,0 mnkr skulle uppnås. Nämnden för arbetet och välfärd och utbildningsnämnderna visade enligt uppgift inga tecken på att reducera sina underskott och vi kunde heller inte se effekten av effektiviseringar eller minskade sjukfrånvarokostnader i den utsträckning som behövs för att uppväga dessa underskott. För att den totala verksamheten skulle bedrivas inom fullmäktiges givna budgetramar krävdes att nämnderna klarar av att redovisa överskott gentemot sina "egna" budgets. Så var inte fallet vare sig i utfall för augusti 2018 eller i prognos för 2018. Tydliga indikationer bedömdes finnas att effektiviseringar inte skulle komma att genomföras i tänkt utsträckning.

Årets faktiska utfall blev -110 mkr, med en budgetavvikelse på -142 mkr.

3.4.3 Utförd granskning av resultaträkningen

Förutom en genomförd analytisk granskning av intäkts- och kostnadsslagen i resultaträkningen har vi utfört en avstämning av kommunens finansiering visavi staten.

Kommunstyrelsen har beslutat om att redovisa erhållen byggbonus som en förutbetalad intäkt, 1,8 mnkr (föregående år 5,7 mnkr). SKLs tolkning av redovisningsrådets rekommendation av statsbidrag är att dessa bidrag ska redovisas som intäkt. Följaktligen efterlever inte kommunen dessa rekommendationer.

Föregående års resultat har påverkades av kostnader för utökade bidrag till föreningar som kan sökas från 2018, samt för avsättningar för kommande utredning av företagsklimat och förstärkning av fritidsbibliotek. Det totala beloppet uppgick till 3,2 mnkr. Dessa reserveringar uppfyllde inte kriterierna för att redovisas som skuld eller avsättning och borde rätteligen ha kostnadsförts när kostnaderna uppstått. Av dessa poster finns återfinns delar av en avsättning per 2018-12-31 (1,4 mnkr). Övriga har tagits i anspråk och minskat skulden, det vill säga inte påverkat 2018 års resultat.

Vår genomförda granskning har i övrigt inte påvisat några avvikelsernoteringar i förhållande till hur kommunens samlade budgetavvikelse har redovisats och presenterats i årsredovisningen.

3.5 Balansräkningen

Den genomförda granskningen av balansräkningen har tagit sin utgångspunkt i att söka svar på stora och/eller oväntade avvikelser jämfört med tidigare perioder.

Kommunens balansräkning har härefter substansgranskats utifrån gjorda balanskontoutredningar. Vi har kontrollerat att balanskonton är avstämda och verifierade med underlag som styrker existens och värdering.

Vår genomförda granskning har inte påvisat några väsentliga avvikelsernoteringar i förhållande till hur kommunen redovisat substansen av tillgångar och skulder i årsredovisningen.

Materiella anläggningstillgångar

Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar ska enligt god redovisningssed påbörjas när de tas i drift. Som nämnts i avsnittet 3.1, Efterföljsamhet av riktlinjer, avviker kommunen från detta och påbörjar avskrivning året efter att de anskaffats. Principen omfattar även pågående projekt trots att de inte har tagits i bruk. Principen är oförändrad jämfört med tidigare år, och har av kommunen inte bedömts ge några väsentliga effekter på redovisat resultat över tiden. Detta förutsätter att kommunens investeringsnivå bibehålls på en relativt oförändrad nivå.

Av årsredovisningen framgår genomförda investeringar i förhållande till budget, där de största investeringsprojekten kommenteras. Avvikelsen av bruttoinvesteringar i förhållande till budget är 2018 betydligt högre än föregående år. Årets investeringar i jämförelse med föregående år är 34 mnkr högre och den högre avvikelsen beror således på en högre tänkt investeringsnivå under 2018. Projekt hänförligt till investeringar i Stortorget och Kulturhuset har under året avslutats.

	Investeringar Budet	Investeringar Utfall	Avvikelse
Kommunstyrelsen	121	41	80
BUS nämnd	9	6	3
Gymnasienämnd	5	4	1
Kulturnämnd	1	1	0
Teknisk nämnd, exkl VA	97	56	41
Teknisk nämnd VA	32	28	4
Byggnadsnämnd	0	0	0
Fritidsnämnd	35	10	25
Omsorgsnämnd	8	3	5
Nämnd för arbete och välfärd	4	1	3
Totalt	312	150	162

Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar har skett med 28,8 mnkr. Kommunen beslutande att inte slutföra planerade åtgärder kring Stortorget och Kulturhuset, vilket sammanlagt belastar årets resultat med 18,3 mnkr. Övriga nedskrivningar avser bland annat mark/tomter.

Pågående projekt till väsentliga värden som kvarstår per 18-21-31 avser mark/exploateringsfastigheter såsom Karlshamns industriområde, Vetekullaområdet och Östra Piren. Bland övriga projekt märks Rörmokaren 2, förskolor och skolor, idrottsplats och träningshall. Kommunen bedömer att investeringarnas värde motsvaras av bokfört värde, varpå inget nedskrivningsbehov föreligger.

Finansiella anläggningstillgångar

Karlshamns kommun innehar finansiella tillgångar till ett bokfört värde av 178,5 mnkr (184,4 mnkr). Aktier i koncernföretag står för 90 %. Under året gjort aktieägartillskott till dotterbolag på 9,0 mnkr har skrivits ned. Nedskrivning har även skett av innehav i Arena Marieborg EK, Kalmar konstgräsarenor EK, Kallbadhuset samt av aktieägartillskott i Karlshamns Golfklubb Fastighets AB. Sammanlagda nedskrivningar för dessa uppgår till 20,2 mkr

Avsättningar

Utöver gjorda pensionsavsättningar, som uppgår till 10,7 mnkr inklusive löneskatt, har under 2018 avsättning gjorts för sanering av Hunnemara grusgrop (3,7 mnkr) samt för ett tillskott till Karlshamns Golfklubb Fastighets AB som skall kontantregleras under 2019 (4,0 mnkr).

Övriga skulder

Bland övriga skulder redovisas erhållna medel från Migrationsverket som reserveras för framtida kostnader kopplade till målgruppen. Skulden uppgår per 2018-12-31 till 17,8 mnkr. Av dessa kvarstår reserveringar från föregående år på 9,3 mnkr, varav 6,2 mnkr avser ej ianspråktaga medel för avveckling av introduktions- och HVB-verksamhet.

Under året har 5,0 mnkr använts för att täcka ökade kostnader för försörjningsstöd för nyanlända samt för att förstärka insatser för vuxna på grund av ökade kostnader för våld i nära relationer. Det finns inga fastställda principer för att ta reserverade medel i anspråk, nämnden fattar beslut för varje enskilt år.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Balansposten har ökat jämfört med föregående år med 33,9 mnkr, varav ökning av lönerelaterade skulder uppgår till 9,1 mnkr. Bland övriga skulder märks nedskrivning av aktieägartillskott (9,1 mnkr) och ökad reservering för erhållen byggbonus (1,7 mnkr).

Övriga noteringar – balansräkningen

Som nämnts ovan har vi tidigare år noterat klassificeringsfel i kommunens balansräkning. Kommunen har under året arbetat med att klassificera fordringar och skulder på ett korrekt sätt. Vi noterar några poster där klassificeringen fortsatt kan diskuteras, men bedömer inte att dessa får en påverkan på vår bedömning av balansräkningen.

Vi har noterat att kommunens huvudbok innehåller transaktioner och tillgångs- och skuldkonton, avräkningskonton, som tillhör en annan juridisk. Detta har påtalats tidigare år. I skrivelse från 2018-12-31 noteras att avveckling av uppdraget att hantera förbundets redovisning har påbörjats och att bokslutet 2018 innebär att hanteringen avslutas.

3.6 Bedömning

- Vår utförda granskning har inte identifierat några förändrade redovisningsprinciper av väsentlig karaktär.
- Den finansiella redovisningen har i allt väsentligt tagits fram i enlighet med Lag om kommunal redovisning, god redovisningssed och kommunens centrala riktlinjer. Vissa undantag förekommer.
- Efter utförd granskning bedömer vi att kommunens resultat- och balansräkning i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultatet för 2018 och ställning per 2018-12-31.

4 Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen fastställs att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Kommunen ska ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, vilket innefattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Fullmäktige skall fastställa dessa mål och uppföljning skall göras i delårsbokslut och i årsredovisning. Revisorerna skall granska och bedöma måluppfyllelsen. I begreppet god ekonomisk hushållning finns således två perspektiv, ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

I årsredovisningen framgår att den finansiella analysen baseras på RK-modellen som mäter kommunens ekonomi utifrån fyra perspektiv; det ekonomiska resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den ekonomiska utvecklingen.

Analys och bedömning av verksamhetsmålen görs genom uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål och indikatorer.

Kommunstyrelsens bedömning i årsredovisningen för 2018 är att kommunen saknar en god ekonomisk hushållning utifrån uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål samt det ekonomiska resultatet. Det finns utvecklingsområden vad gäller uppföljning och analys av resultat och mål.

Som ett komplement till uppföljning och analys av mål redovisas också resultatet från årets KKiK-mätning, Kommunens Kvalitet i Korthet i årsredovisningen. I 2018 års mätning deltog ca 260 av Sveriges kommuner, vilket möjliggör en jämförelse mellan kommuner och även över tid. Jämförelsen mellan kommuner delas in i tre nivåer:

- 25 procent kommuner som placerat sig högst
- 50 procent kommuner som placerat sig i mitten
- 25 procent kommuner som placerat sig lägst

Totalt antal mått är 33, varav det finns data avseende Karlshamns kommun år 2018 för 22 mått (de mätbara målen). För de mått som inte har tillgänglig data för 2018 använder kommunen data från 2017. Av sammanställningen framgår att Karlshamns kommun, med hänsyn tagen till mått både för 2018 och 2017, ligger bland de 25 procent bästa kommunerna i ungefär 15 procent av de mätbara måtten. I 76 % av de mätbara måtten placerar sig kommunen bland de 50 procent mittersta, och i 9 % av de mätbara måtten placerar sig kommunen bland de 25 procent sämsta. Sammanfattningsvis motsvarar detta ett något bättre resultat jämfört med föregående års noteringar.

De områden där kommunen har förbättrat sitt resultat är främst inom omsorg och miljöarbetet. Inom grundskola och brukarbedömning avseende särskilt boende för äldreomsorg noterades försämringar.

4.1 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige beslutade i september 2015 om "Kommunprogram med inriktningsmål" för mandatperioden 2015-2018. Kommunprogrammet utgör det grundläggande politiska uppdraget för Karlshamns kommun. Följande inriktningsmål framgår av Kommunprogrammet:

- Inriktningsmål 1) Karlshamn erbjuder god livskvalitet
- Inriktningsmål 2) Karlshamn är en attraktiv plats för alla
- Inriktningsmål 3) Karlshamn präglas av inflytande, delaktighet och lika möjligheter
- Inriktningsmål 4) Karlshamn ger utrymme för tillväxt och entreprenörskap
- Inriktningsmål 5) Karlshamns kommun är en effektiv och innovativ organisation

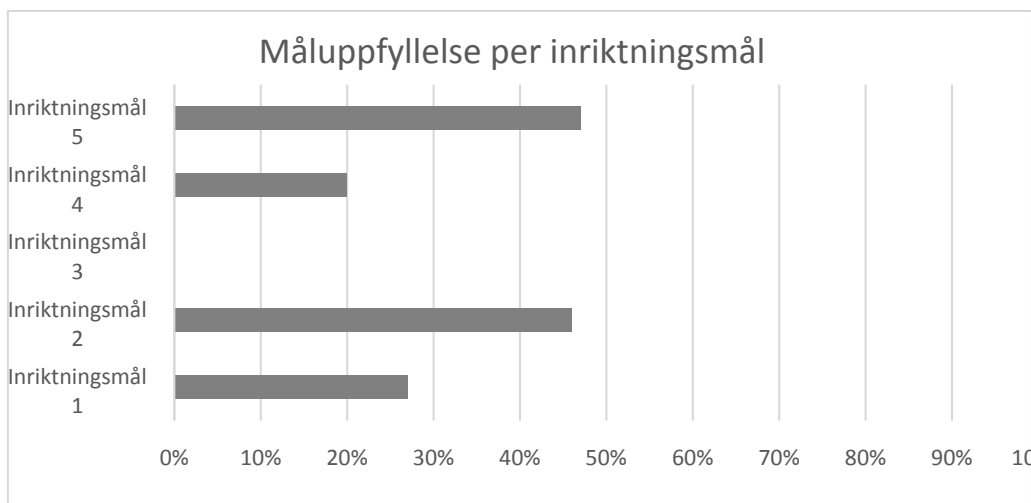
Kommunprogrammet ligger till grund för de verksamhetsmål och indikatorer som fullmäktige årligen beslutar om i "Mål och budget med flerårsplan". Inriktningsmålen har två eller fler verksamhetsmål kopplat till sig, totalt finns 17 verksamhetsmål under de fem inriktningsmålen. Till varje verksamhetsmål finns indikatorer som används för att mäta måluppfyllelsen. Av

årsredovisningen framgår att även nämndernas och bolagens egen bedömning av måluppfyllelsen används i den övergripande uppföljningen av kommunens måluppfyllelse.

Den redovisning av måluppfyllelsen som görs i årsredovisningen innehåller en uppföljning av indikatorer till samtliga verksamhetsmål som har formulerats i budgeten för 2018. Sammantaget har 34 procent av indikatorerna uppnått den nivå som satts för året. I två procent av fallen är nivån inte nådd men bedöms vara nästan uppfylld. Den andel indikatorer som inte bedöms vara uppfyllda är för året 58 procent, vilket är en försämring jämfört med föregående års resultat på 35 procent.

Antalet indikatorer har blivit fler jämfört med 2017 vilket kan påverka sammanställningen. Vidare har sex procent av indikatorerna inte varit möjliga att mäta. Totalt sett är andelen indikatorer som uppfyllts eller nästan uppfyllts färre år 2018, jämfört med föregående år.

Andel indikatorer som har nått målnivån¹ för 2018 fördelas enligt grafen nedan.

Graf: Andel uppfyllda indikatorer, i relation till totalt antal indikatorer

Bedömningen i årsredovisningen är att kommunen saknar god ekonomisk hushållning utifrån uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål. Det framgår i årsredovisningen att resultatet är varierat, som vi också redovisar i grafen ovan. Den låga måluppfyllelsen inom inriktningsmål 1 rör främst de verksamhetsmål som är kopplade till skolan och kommuninvånarnas egenförsörjning. För inriktningsmål 3 är inga verksamhetsmål eller indikatorer uppfyllda då samtliga inte har kunnat mätas på grund av att kommunen inte deltagit i mätning eller att måttet utgått. En del av målen uppges vara högt uppsatta och att de därför inte har nåtts, trots att kommunen redovisar goda resultat. Vidare bedöms det finnas utvecklingsområden vad gäller uppföljning och analys av resultat, mål och indikatorer.

¹¹ Beräknat som andel ”gröna” indikatorer av totalt antal indikatorer, exkluderat de som inte gått att mäta innevarande år.

4.2 Finansiella mål

Kommunstyrelsen utvärderar i årsredovisningen måluppfyllelsen av de finansiella mål som kommunfullmäktige har fastställt som en del av inriktningsmålet "Karlshamns kommun är en effektiv och innovativ organisation".

- **Överskottsgrad** – årets resultat ska, som ett genomsnitt de senaste fem åren, minst vara 1 procent av skatteintäkter och bidrag. Resultatet för 2018 är negativt, -5,8 % vilket innebär ett genomsnittligt resultat på -0,9 %. Målet bedöms därför ej uppfyllt.
- **Soliditet** – en soliditet på 60 % i genomsnitt under fem år. Soliditeten för 2018 uppgår till 62 % och ger en genomsnittlig soliditet de senaste fem åren på 65 %. Målet bedöms uppfyllt.
- **Soliditet för sammanställd redovisning** – en soliditet på 25 % på en femårsperiod. Den sammanställda redovisningen visar en soliditet på 26,7 %. Målet bedöms uppfyllt.

4.3 Balanskravet

Kravet på balans mellan intäkter och kostnader, balanskravet, är lagstadgat enligt 11 kap. 5 § kommunallagen. Avstämning av balanskravet skall göras i årsredovisningen.

Av årsredovisningen framgår att årets resultat efter balanskravsjustering uppgår till -110,1 mnkr.

Det lagstadgade balanskravet är inte uppfyllt för året.

4.4 Bedömning

- Verksamhetsmålen följs upp i förvaltningsberättelsen. Mot bakgrund av att utfallet av det finansiella resultatmålet är negativt jämfört budget, ett kraftigt negativt resultat samt att flera nämnder inte visar en god följsamhet mot budget har kommunstyrelsen gjort bedömningen att kommunen inte har en god ekonomisk hushållning. Vi delar denna bedömning.
- Det lagstadgade balanskravet är inte uppfyllt för året.

Karlshamns den 28 mars 2019

Kristina Lindstedt
Auktoriserad/certifierad revisor